

Markedet i miljøets tjeneste

Taler

Erna Solberg

Dato

13 mars 2014

Sted

Oslo Rådhus

Omstendigheter

Regjeringens klimakonferanse

- 1 Velkommen til regjeringens klimakonferanse. Sammen med klima- og miljøministeren har jeg invitert til denne samlingen der mennesker med ulike bakgrunn møtes for å diskutere klimaløsninger. I dag befinner vi oss i Oslo rådhus. Den store fresken ute i Aulaen er et tilbakeblikk på norsk historie. Vi
- 5 har skapt et velferdssamfunn gjennom å høste av naturen - enten det har vært fisk, skog eller olje. Selv om naturen noen ganger kan virke uendelig, så vet vi at den har en tålegrense. Nå opplever vi at forutsetningene for vår velferd er i ferd med å endres.

- 10 Den siste rapporten fra FNs klimapanel viser tydelig at:

det blir varmere, det blir mer ekstremvær og havnivået stiger.

- 15 Konsekvensene ser vi allerede. Kostnadene ved ekstremvær, flom og oversvømmelser øker.

Forsikringsutbetalingene for naturskader i Norge har økt de siste tiårene. Hvis vi fortsetter som nå, kan vi ikke forebygge eller forsikre oss ut av problemet. Da vil vi etterlate Norge i dårligere forfatning til kommende generasjoner.

- 20 «Å forandre for å bevare», er en av konservatismens hovedtanker. Det betyr at også kommende generasjoner skal ha et livsgrunnlag.

- 25 En annen konservativ, Sir John Gummer, skal snakke etter meg. Kjært barn har mange navn, men i dag får vi kalle ham Sir. Han vil sikkert komme inn på situasjonen i Storbritannia, der britiske politikere har tatt på seg gummistøvle og besøkt flom etter flom de siste ukene. Utenriksminister John Kerry og

statsminister David Cameron sier at klimaendringene utgjør en alvorlig trussel
30 for internasjonal sikkerhet og stabilitet. Kanskje den største.

Mange av dere som er her i dag, driver internasjonal virksomhet. Dere vet bedre enn noen at vi ikke er uberørt av dette.

35 FNs klimapanel har satt opp et karbonbudsjett. De har regnet om togradersmålet i utslipp: Hvor stort CO₂-utslipp kan atmosfæren ta imot før jorden varmes opp over de to gradene?

Mer enn halvparten av dette budsjettet er allerede brukt opp. Fortsetter
40 utslippene som i dag, bruker vi opp alt i løpet av 20-30 år. Hvis utslippene ikke reduseres, tar vi ikke forvalteransvaret vårt på alvor.

Selv ved en temperaturøkning på to grader vil vi kunne oppleve drastiske klimaendringer. Men kostnadene vil kunne vesentlig lavere hvis vi er smarte og
45 handler i tide.

Store utslippskutt krever en global omstilling.

Norge må kutte utslipp her hjemme, men vi må også spille en rolle utenfor våre
50 egne grenser. Regjeringen jobber derfor med å utvide verktøykassen for å påvirke globalt.

I Sundvolden-erklæringen sa vi at «regjeringen vil opprette et investeringsprogram innen Statens Pensjonsfond Utland - SPU - med samme
55 krav til forvaltning som andre investeringer i SPU, med formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land.»

Videre står det at «Regjeringen vil i tillegg vurdere opprettelse av et eget mandat innen fornybar energi med de samme krav til forvaltning som andre
60 investeringer i SPU».

Derfor er jeg glad for å kunne melde i dag at vi vil følge opp dette med konkrete forslag til løsninger når finansministeren legger frem stortingsmelding om Statens pensjonsfond utland 4. April. Dette gjelder forslag om utvidelse av
65 mandatet til SPU - både i antall kroner og en utvidelse av hvilke miljøinvesteringer Norges Bank kan foreta.

70 I tillegg har regjeringen sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti blitt enige om å be en gruppe eksperter se på hvilke virkemidler Statens Pensjonsfond Utland kan ta i bruk i spørsmålet om klimagassutslipp fra kull- og petroleumselskaper.

75 Dette viser to ting. Vi tar klimatrusselen på største alvor, samtidig som vi bygger videre på tradisjonen for grundige faglige utredninger før vi tar beslutninger om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland.

Vi må ha en økonomisk vekst som ikke er basert på økende bruk av fossil energi. Vi må ha grønn vekst. Bare slik kan vi sikre en god arv til neste generasjon.

80

En rapport fra Miljødirektoratet i forrige uke viser at klimatiltakene som tidligere er gjennomført ikke har vært nok for å nå våre mål. Det må vi rette på.

85 Jeg og klima- og miljøministeren, sammen med nøkkelstatsrådene i klimapolitikken, har derfor valgt å invitere til denne dugnaden. Dugnad er et godt norsk ord på en god norsk tradisjon. Vi arbeider sammen mot et felles mål. Alle bidrar, og alle får del i resultatet.

90 Vi vil diskutere hvordan de løsningene vi velger politisk vil virke i praksis. Da må alle gode krefter trekke i samme retning - myndigheter, privat næringsliv og organisasjoner.

Jeg har i flere sammenhenger sagt at klimahensyn skal ligge til grunn for alle politikkområder. Dette er helt nødvendig for å føre en effektiv klimapolitikk.

95

Klima- og miljøministeren har det overordnede ansvaret for at vi når klimamålene vi setter oss. Samtidig skjer utslippene i sektorer som hører inn under flere andre departementer. Nøkkelen til utslippskutt ligger i disse sektorene.

100

Industrien har redusert sine klimautslipp mye, men de må fortsatt ned. Innenfor olje- og gassektoren må vi sikre at utvinningen skjer med lavest mulig utslipp. Uten satsing på kollektivtransport, lavutslippsbiler og klimavennlig godstransport, vil vi ikke lykkes. Jordbruk og skogbruk har også et potensial som

105

kan realiseres.

110 Skatter og avgifter er viktige virkemidler for å vri forbruket. Det viser ikke minst den norske elbilsatsingen.

Og kunnskap og forskning skal ligge i bunnen. Slik kan vi finne de smarte løsningene.

115 Alle sektorene må ha en plan for hvordan de skal forsterke innsatsen.

Derfor er alle de sentrale sektorene representert her i dag.

120 Derfor er finansministeren, olje- og energiministeren, næringsministeren, samferdselsministeren og landbruksministeren her.

Men det er altså klima- og miljøministeren som spiller den overordnede rollen for lede klimapolitikken i riktig retning.

125 Hun er koordinator og pådriver for klimavennlige løsningene i alle departementer.

130 Hun har ansvaret for at klimahensyn ligger i bunnen for hele regjeringens politikk.

Regjeringens mål er å forsterke klimaforliket. Forliket betyr at Norge skal redusere utslippene med 30 prosent innen 2020 og være karbonnøytralt i 2050.

135 Norge har i mange år gått foran og vist vei ved å ta på oss store forpliktelser internasjonalt. Regjeringen vil fortsette dette arbeidet.

140 På hjemmebane må vi sikre at utslippene fra industrien og olje- og gassvirksomheten går ned, at transporten legges om, at byene våre blir klimavennlige og at forbruket blir klimasmart.

Omstillingen i det norske samfunnet vil være krevende. Men omstilling gir også muligheter.

Det finnes for eksempel en enkelt teknologisk nyvinning som har redusert de

norske klimagassutslippene med mer enn 2 prosent de siste årene. Det er en katalysator som YARA har utviklet for å rense avgasser ved kunstgjødselproduksjon.

150 75 fabrikker i verden bruker nå denne teknologien for å redusere sine lystgassutslipp. YARA tjener faktisk penger på salg av katalysatoren. I tillegg sparer de penger på grunn av mindre behov for kjøp av kvoter i det europeiske kvotesystemet. Bra for YARA, bra for klimaet.

155 Grønn konkurransekraft er nøkkelen til vellykket omstilling for Norge.

Den grønne konkurransekraften må bygges og stimuleres.

Hvis vi her hjemme skal være konkurransedyktige på lang sikt, må vi tenke nytt.
160 Norske bedrifter kan posisjonere seg i markedet for lavutslippsløsninger. Det vil gi Norge flere ben å stå på og nye trygge arbeidsplasser.

Norge må legge forholdene til rette for at flere kan gjøre som YARA. Vi må ikke bli hengende igjen i gårsdagens teknologi.

165 Da trenger vi et godt samspill mellom offentlig og privat sektor for å dyrke fram den beste teknologien. Klimateknologi trenger ofte støtte i startfasen, den er ikke lønnsom på kort sikt. Det er den norske elbilsatsingen et godt eksempel på.

170 Borregaard i Sarpsborg har anlagt et biogassanlegg som reduserer CO₂-utslippene fra kjemikalieproduksjonen med 8000 tonn. Det har de fått støtte til fra Enova. Borregaard utnytter avfall som ellers hadde gått rett i elven til å produsere mer effektivt. Samtidig reduseres de norske klimautslippene.

175 Dette er nok et godt eksempel på samspill mellom myndigheter og bedrifter og jeg gleder meg til å høre mer fra Borregaard senere i dag.

Norge har betydelig kapital. Vi har en høyt utdannet befolkning, vi er ledende på flere teknologiområder, vi er en liten økonomi med tett bånd mellom ulike
180 aktører. Dette kan utnyttes i konkurransen med andre.

Det skal lønne seg å velge miljøvennlig. Derfor vil regjeringen blant annet gi skattefradrag til energisparing i husholdningene. Men det viktigste grepet er å

185 sette ned en ny, grønn skattekommisjon. Kommisjonen skal komme med
forslag om å vri skattesystemet slik at vi belønner mer miljøvennlig forbruk.
Omleggingen skal bidra til å nå målene i klimaforliket.

Jeg vil bruke markedet i miljøets tjeneste, slik at det lønner seg å velge grønt.

190

Min regjering har ikke alle svarene for hvordan vi skal nå lavutslippssamfunnet.
Uten samarbeid med næringsliv og organisasjoner om tiltak som faktisk virker
vil Norge bli akterutseilt. Det er det ingen av oss som vil.

195 Jeg vil ta opp tre spørsmål som jeg vil utfordre industri, næringsliv og
organisasjoner til å gi innspill på i dag:

Hvordan kan Norge best bidra til lavere klimagassutslipp og omstilling? Hvilke
gevinster kan vi oppnå? OG Hvordan kan disse utløses? Jeg har stor tillit til at
200 dere gir oss konstruktive og gode innspill og at dere viser vei ved å demonstrere
hvilke løsninger som fungerer i praksis. Det ser jeg fram til.

Kilde

www.regjeringen.no

205

Emner

Foredrag, Klima

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/markedet-i-miljoets-tjeneste>

210

215

220